

Het Woord van de Gerechtigheid

Nummer 199, januari, februari 2026

“Want ieder die nog van melk leeft, is onervaren in het woord van de gerechtigheid (St. vert.): hij is nog een kind” (Hebr. 5:13). Het “woord van de gerechtigheid” staat in contrast tot “de eerste beginselen van de uitspraken van God” (Hebr. 5:12). Het “woord van de gerechtigheid” duidt daarom op diepere waarheden waarin God handelt op basis van Zijn gerechtigheid met ons.

Het Woord van de Gerechtigheid wil een bijdrage leveren om christenen vertrouwd te maken met de “vaste spijs” (Hebr. 5:14) van het woord van God om geestelijke volwassenheid mogelijk te maken. Bijbelse waarheden die nauwelijks worden onderwezen en van cruciaal belang zijn om “het einddoel van het geloof” (1 Petr. 1:9) te bereiken, zullen in het bijzonder onderwerp van aandacht zijn.

Het Woord van de Gerechtigheid wordt geredigeerd door Roel Velema

e-mail: roel@velemaweb.nl

weblog: <http://velemaweb.nl>

Alle Schriftgedeelten zijn uit de Herziene Statenvertaling (HSV), tenzij anders vermeld.

Het koninkrijk van God (3)

Het Messiaanse koninkrijk

In deze studie zullen we kijken naar toekomstige vrede van Christus. Dit koninkrijk heet ook wel het Messiaanse rijk. Het omvat een periode van duizend jaar (Openb. 20:2-7). Dit duizendjarig rijk staat ook bekend als het millennium. De periode moet onderscheiden worden van de tijd van de nieuwe hemel en aarde, want die komt na het millennium (Openb. 21:1-8).

De uitdrukking “duizend jaar” komt negen keer in de Bijbel voor. In het Oude Testament, in Prediker 6:6, staat het voor een lange periode. Verder komt de uitdrukking twee keer voor in 2 Petrus 3:8. De zes andere keren komen we tegen in Openbaring 20:2-7 waar het betrekking heeft op het millennium:

*“En hij greep de draak, de oude slang, dat is de duivel en de satan, en bond hem voor **duizend jaar**, en wierp hem in de afgrond, en sloot hem daarin op en verzegelde die boven hem, opdat hij de volken niet meer zou misleiden, totdat de **duizend jaar** tot een einde gekomen zouden zijn. En daarna moet hij een korte tijd worden losgelaten.*

*En ik zag tronen, en zij gingen daarop zitten, en het oordeel werd hun gegeven. En ik zag de zielen van hen die onthoofd waren om het getuigenis van Jezus en om het Woord van God, die het beest en zijn beeld niet hadden aanbeden, die het merkteken niet ontvangen hadden op hun voorhoofd en op hun hand. En zij werden weer levend en gingen als koningen regeren met Christus, **duizend jaar** lang. Maar de overigen van de doden werden niet weer levend, totdat de **duizend jaar** tot een einde gekomen waren. Dit is de eerste opstanding.*

*Zalig en heilig is hij die deel heeft aan de eerste opstanding. Over hen heeft de tweede dood geen macht, maar zij zullen priesters van God en van Christus zijn, en zij zullen met Hem als koningen regeren, **duizend jaar** lang.*

*En wanneer die **duizend jaar** tot een einde gekomen zijn, zal de satan uit zijn gevangenis worden losgelaten."*

Het Messiaanse vrederijk is toekomstig. Openbaring 20 namelijk ook in de toekomst ligt.. Er zijn mensen die daar anders over denken. Amillennialisten bijvoorbeeld geloven dat dit vrederijk in de hemelse sfeer al een feit is. Anderen vinden de zestal verwijzingen in Openbaring 20 te mager om er een theologie van het millennium op te bouwen. Die gedachte is onterecht. De profeten in het Oude Testament hadden namelijk al *uitvoerig* over het duizendjarig vrederijk gesproken en het was voor Johannes niet nodig daar weer uitgebreid op in te gaan. Voor de leer van de toekomstige dingen (eschatologie) moeten wij teruggaan naar het Oude Testament. Ook moet de eschatologie van het Oude en het Nieuwe Testament in het licht van elkaar worden bestudeerd. Wanneer de profeten in het Oude Testament niet over de duizend jaar zouden spreken, hebben ze ook geen basis in het Nieuwe Testament. Het millennium is de periode van vrede onder de heerschappij van Christus, die zowel hemels als aards is. Israël zal met haar aardse roeping tot een lof op aarde zijn. Zij zal rust hebben gevonden van haar vijanden. Laten we een aantal van die Oudtestamentische verzen over het vrederijk bekijken en drie aspecten noemen:

1. Het millennium is een periode van vrede op aarde en rust voor Israël

*"Het zal in **het laatste der dagen** geschieden dat de berg van het huis van de HEERE vast zal staan als de hoogste van de bergen, en dat hij verheven zal worden boven de heuvels, en dat alle heidenvolken ernaartoe zullen stromen. Vele volken zullen gaan en zeggen: Kom, laten wij opgaan naar de berg van de HEERE, naar het huis van de God van Jakob; dan zal Hij ons onderwijzen aangaande Zijn wegen, en zullen wij Zijn paden bewandelen. Want uit Sion zal de wet uitgaan, en het woord van de HEERE uit Jeruzalem. Hij zal oordelen tussen de heidenvolken en veel volken vonnissen. En zij zullen hun zwaarden omsmeden tot ploegscharen en hun speren tot snoeimessen. Geen volk zal tegen een ander volk het zwaard opheffen. Oorlog voeren zullen zij niet meer leren" (Jes. 2:2-4)*

Het millennium zal beginnen in "*het laatste der dagen*", een toekomstige dag.

*"Een wolf zal bij een lam verblijven, een luipaard bij een geitenbok neerliggen, een kalf, een jonge leeuw en gemest vee zullen bij elkaar zijn, een kleine jongen zal ze drijven. Koe en berin zullen samen weiden, hun jongen zullen bij elkaar neerliggen. Een leeuw zal stro eten als het rund. Een zuigeling zal zich vermaken bij het hol van een adder, en in het nest van een gifslang zal een peuter zijn hand steken. Men zal nergens kwaad doen of verderf aanrichten op heel Mijn heilige berg, want de aarde zal vol zijn van de kennis van de HEERE, zoals het water de bodem van de zee bedekt. Want op **die dag** zal de Wortel van Isaï er zijn, Die zal staan als banier voor de volken. Naar Hém zullen de heidenvolken vragen. Zijn rustplaats zal heerlijk zijn" (Jes. 11:6-9).*

Op "*die dag*", in "*het laatste der dagen*" zal het vrederijk van duizend jaar lang zijn.

Die dag komen we ook tegen in Hosea 3:4,5:

*"Want de Israëlieten moeten veel dagen zonder koning en zonder vorst blijven, zonder offer en zonder gewijde steen, zonder efod en afgodsbeelden. Daarna zullen de Israëlieten zich bekeren, en de HEERE, hun God, zoeken en David, hun koning. Zij zullen zich in diep ontzag tot de HEERE en Zijn goedheid wenden, in **later tijd**."*

*"Zie, **in die tijd** ga Ik optreden tegen al uw verdrukkingen. Ik zal verlossen wie mank gaat, bijeenbrengen wie verdreven is. Ik zal hen **maken tot lof en tot een naam in heel het land** waar zij beschaamd waren" (Zef. 3:7).*

Ook in Zefanja zien we "in die tijd", maar met de opmerking dat het vrederijk voorafgaat aan verdrukking. Die wordt beschreven in Openbaring 6-18. "een van benauwdheid voor Jacob" (Jer. 30:7).

*"Want zie, **er komen dagen**, spreekt de HEERE, dat Ik een omkeer zal brengen in de gevangenschap van Mijn volk, Israël en Juda, zegt de HEERE, en Ik hen zal terugbrengen naar het land dat Ik hun vaders gegeven heb, en zij zullen het in bezit nemen.*

Dit zijn de woorden die de HEERE gesproken heeft tot Israël en tot Juda.

*Want zo zegt de HEERE: Een schrikwekkende stem hebben wij gehoord, angst is er, geen vrede. Vraag toch en zie of een man baren kan? Waarom heb Ik dan iedere man gezien met zijn handen op zijn heupen als een barende vrouw, en waarom zijn alle gezichten lijkbleek weggetrokken? Wee! Want die dag is groot, er is er geen als hij. Het is **een tijd van benauwdheid voor Jakob**, toch zal hij daaruit verlost worden.*

*Want **op die dag** zal het geschieden, spreekt de HEERE van de legermachten, dat Ik zijn juk van uw nek zal breken en uw banden zal verscheuren. Vreemden zullen zich niet meer door hem laten dienen, maar zij zullen de HEERE, hun God, dienen, en hun Koning David, Die Ik hun zal doen opstaan.*

*U dan, wees niet bevreesd, Mijn dienaar Jakob, spreekt de HEERE, wees niet ontsteld, Israël, want zie, Ik ga u verlossen uit verre landen, uw nageslacht uit het land van hun gevangenschap, **zodat Jakob terugkeert, rust heeft en zonder zorgen is, en niemand hem schrik aanjaagt.***

Want Ik ben met u, spreekt de HEERE, om u te verlossen, want Ik maak een vernietigend einde aan alle heidenvolken waarheen Ik u verspreid heb, maar aan u zal Ik geen vernietigend einde maken. Ik zal u bestraffen met mate, maar u beslist niet voor onschuldig houden" (Jer. 30:3-10).

Er komen daarom dagen van grote benauwdheid voor Israël, ja voor heel de aarde, maar Israël zal uiteindelijk in vrede wonen, tot lof van Gods naam. Wat leven we toch in een profetisch boeiende tijd! Laten we als christen daarom waakzaam zijn, want de eerste activiteit op God profetische kalender is de opname van de Gemeente van Jezus Christus (1 Thess. 4:16,17). (Over de opname, die *Het Woord van de Gerechtigheid*, nummer 165, mei, juni 2020).

Ook Zacharia heeft prachtige dingen te zeggen over dat tijdperk van immense verdrukking: *"Het zal geschieden dat al de overgeblevenen van alle heidenvolken die tegen Jeruzalem zijn opgerukt, van jaar tot jaar zullen opgaan om zich neer te buigen voor de Koning, de HEERE van de legermachten, en om het Loofhuttenfeest te vieren. Het zal geschieden dat er geen regen zal vallen op hem die uit de geslachten van de aarde niet zal opgaan naar Jeruzalem om zich voor de Koning, de HEERE van de legermachten, neer te buigen. Als het geslacht van de Egyptenaren,*

waarop geen regen is gevallen, niet zal opgaan en komen, dan zal de plaag komen waarmee de HEERE de heidenvolken zal treffen die niet zullen optrekken om het Loofhuttenfeest te vieren. Dit zal de straf zijn voor de zonde van Egypte en de straf voor de zonde van alle heidenvolken die niet zullen opgaan om het Loofhuttenfeest te vieren.

Op die dag zal op de bellen van de paarden staan: **HEILIG VOOR DE HEERE**. En de potten in het huis van de HEERE zullen zijn als de sprengbekkens voor het altaar” (Zach. 14:16-20)

Zacharia spreekt ook over “**die dag**” en zegt inhoudelijk meer over het millennium. Gods koninkrijk zal op aarde gevestigd worden en alleen de God van Israël zal aanbeden worden.

2. Het millennium is een periode van duizend jaar

Onder het vorige aspect zagen we dat het Messiaanse tijdperk een vrederijk is. Nu moeten we in het Oude Testament nog aantonen dat het een periode van duizend jaar betreft. Het wordt “duizend” zien we daar niet letterlijk genoemd, maar is wel alom tegenwoordig. Het Nieuwe Testament geeft de verbinding in 2 Petrus 3:8:

“Maar laat vooral dit u niet ontgaan, geliefden, dat één dag bij de Heere is als duizend jaar en duizend jaar als één dag.”

Dit is een sleutelvers en wijst ons op de structuur van heel de Bijbel. De structuur vinden we al in Genesis 1:1-2:3, waar God zes dagen werkte en rustte op de zevende dag. Deze zeven dagen, laat Petrus zien, zijn als duizend jaar. De Bijbel is gebouwd rond een raamwerk of aan een kapstok dat beschreven is in Genesis 1:1-2:3. Alles wat de Bijbel leert, dient daarom in overeenstemming te zijn met dit raamwerk en van zeven dagen die in Genesis 1:1-2:3 worden genoemd. De Bijbel is daarom een boek dat zich bezighoudt met een periode 7000 jaar, van Adam tot het einde van het Messiaanse tijdperk. De zevende dag dat God rustte, is *een type van de rust van het komende Messiaanse tijdperk*. Deze hele **zeventallige indeling van de Bijbel** zien we in heel de Bijbel. God neemt 7 dagen - 7000 jaar - om een gevallen schepping terug te brengen tot Zichzelf. In de type is een dag van 24 uur een periode van 1000 jaar in de antitype (vgl. 2 Peter. 3:8). Schematisch zien we dan het volgende:

	Adam – Abraham	Abraham - Golgotha	Golgotha – Koninkrijk	Verdrukking	(Messiaanse) Koninkrijk	
Eeuwigheid	2000 jaar	2000-7 jaar	2000 jaar	7 jaar	1000 jaar	Eeuwigheid
<i>Rentmeester.</i> (1 Kor. 10:32)	(Sommigen uit) de volkeren	Jood	Gemeente van God	Jood	<u>hemels</u> : Gemeente van God <u>aards</u> : Jood	
vorige “eeuwen”	6000 jaar: de “huidige eeuw”				1000 jaar: de “komende eeuw”	komende “eeuwen”

3. De zeventallige indeling in het evangelie van Johannes:

In dit alles is het bijzonder interessant dat het evangelie naar Johannes is opgebouwd rond **zeven** tekenen die verwijzen naar een bepaalde dag binnen de zeventallige indeling van de Bijbel, in overeenstemming met het raamwerk in Genesis 1:1-2:3.

Het **eerste** teken vinden we in Johannes 2:1-11. Jezus veranderde zes vaten water in wijn op de “derde dag” (Joh. 2:2). Deze derde dag is **het Messiaanse tijdperk** en daarom de derde dag gerekend vanaf Golgotha, “*twee dagen na*” de dood van Christus. Maar het is ook de zevende dag gerekend vanaf Adam. Deze verwijzing naar de zevende dag laat Johannes ook zien. In Johannes 1:29 wordt “*de volgende dag*” genoemd, dat is de tweede dag. “*De volgende dag*” in Johannes 1:35 is dan de derde dag en “*de volgende dag*” in Johannes 1:44 is dan de vierde dag. “De derde dag” in Johannes 2:1 wijst dan drie dagen verder, naar de zevende dag. De derde dag en de zevende dag kunnen daarom verwijzen naar dezelfde dag. We moeten ons daarom steeds bewust zijn vanaf waar de Schrift met de telling begint.

Het **tweede** teken vinden we in Johannes 4:40-54. Jezus bracht twee dagen door in Samaria (vers 41), en verwijst typologisch naar de periode dat de Gemeente van God rentmeester is. Na twee dagen (vers 43), op de derde dag, zal Hij zich weer tot Israël richten (Hosea 5:15-6:2; Hand. 15:14-18). Deze derde dag, gerekend vanaf Golgotha, is opnieuw een verwijzing naar **het Messiaanse tijdperk**, zoals ook het geval is bij het eerste teken.

Het **derde** teken vinden we in Johannes 5:1-9, waar een man na 38 jaar wordt genezen. Dit getal 38 komen we ook tegen in Deuteronomium 2:14, de tijd dat het volk Israël door de woestijn reisde. Mozes liet het volk 40 jaar door de woestijn gaan (Deut. 29:5). 38 jaar is daarin een specifieke duur totdat de hele generatie van strijdbare mannen was gestorven.

Daarna lag het beloofde land in zicht; opnieuw is de typologische verwijzing naar **het Messiaanse tijdperk**. Bij het derde teken is er geen directe verwijzing naar een derde of zevende dag, maar indirect is dit wel het geval.

Het **vierde** teken vinden we in Johannes 6:1-14. Ook hier vinden we geen dag vermeld, maar wordt het Pascha genoemd. Het Pascha in Leviticus 23 heeft betrekking op de toekomstige verlossing van Israël, wanneer Israël de Heer als “*het Brood des Levens*” zal ontvangen. Het is een verwijzing naar de derde dag vanaf Golgotha of de zevende dag vanaf Adam. Deze zevende dag komen we ook tegen in Mattheüs 9:2: “*En zes dagen later [op de zevende dag] nam Jezus Petrus en Jacobus en Johannes mee en leidde hen een hoge berg op, hen alleen.*” De geschiedenis van de verheerlijking op de berg verwijst naar **het komende Messiaanse tijdperk**, wanneer Christus in heerlijkheid zal heersen.

Het **vijfde** teken, in Johannes 6:15-21, geeft typologisch hetzelfde weer, namelijk het terzijde stellen van Israël (vers 15), een periode waarin de Gemeente van Christus rentmeester is (2000 jaar), de Verdrukking van de 69e jaarweek in Daniël (vers 16-18), waarin het voor Israël “donker” en “onstuimig” wordt, de wederkomst van Christus (vers 19, 20) en het aannemen van Christus door Israël (vers 21a) en **het herstel van het land Israël** (vers 21b).

Het **zesde** teken, in Johannes 9:1-41, gaat over de genezing van de blinde man op de Sabbat, de zevende dag, en verwijst typologisch naar **het Messiaanse tijdperk**. Op de zevende dag zal Israël haar Messias zien en verlost worden. Het is de zevende dag (na 6000 jaar), gerekend vanaf Adam.

Het **zevende** teken, in Johannes 11:1-44, heeft te maken met de opstanding van Lazarus. Deze opstanding vond plaats nadat de Heer *twee dagen* uit Judea weg was (11:6) en Lazarus al vier dagen in het graf lag (11:17). Israël is al vier dagen in het graf, 4000 jaar, maar nu gerekend vanaf Abraham en 2000 jaar gerekend vanaf de dood van Christus.

4. Het millennium is een tijdperk van beloning

Het Messiaanse tijdperk is de eeuw van de gerechtigheid. Het is een tijdperk waarin God loon heeft bereid voor hen die trouw zijn en tuchting voor wie ontrouw zijn gebleken. Hiermee staat de praktische waarde van het millennium in nauw verband met de uitkomst van het oordeel voor de rechterstoel van Christus. Ons oordeel zal gebaseerd zijn op werken, want waar anders kan een mens op beoordeeld worden?

Watchman Nee schreef eens: *“De Bijbel maakt een onderscheid tussen Gods aandeel en het aandeel van de mens. Het ene deel van ons behoud wordt gegeven door God en het andere deel is de heerlijkheid van het millennium. God zal nooit een mens voor eeuwig behouden omdat hij werken heeft, maar Hij zal nooit iemand belonen die geen werken [door de genade van God (1 Kor. 15:10)] heeft. Een kroon vertegenwoordigt een positie in het koninkrijk. Het vertegenwoordigt de heerlijkheid in het koninkrijk. Wanneer iemand zijn kroon verliest, verliest hij dat waar die kroon voor staat”*.

Het is belangrijk dat het millennium ons dagelijks leven beïnvloedt. Het begint bij ons eeuwig heil, dan een wandel in de Geest die uiteindelijk moet leiden naar de heerlijkheid van het komende vreedrijk. Zo dienen we een overzicht te hebben van het hele panorama van ons christelijke leven. Daar hoort het millennium bij.

Aionios

In 1 Timotheüs 6:15,19 lezen we:

*“ook om goed te doen, rijk te zijn in goede werken, vrijgevig te zijn en bereid om samen te delen. Zo verzamelen zij voor zichzelf een schat: een goed fundament voor de toekomst, opdat zij het eeuwige (Gr. **aionios**) leven verkrijgen.”*

De gedachte is hier het toekomstige leven dat gegrepen moet worden, het leven in de toekomstige eeuw, in het Messiaanse tijdperk. Het Griekse woord voor “eeuwig” in dit bijbelgedeelte is het bijvoeglijke naamwoord *aionios* (en dat overigens overal in het Nieuwe Testament als “eeuwig” wordt vertaald). Het zelfstandige naamwoord is *aion* en heeft twee betekenissen: “eeuwig” en “een lange tijdsperiode”, afhankelijk van de context. Het bijvoeglijke naamwoord heeft dezelfde betekenis. Zowel het bijvoeglijke naamwoord als het zelfstandige naamwoord, kunnen daarom vertaald worden met “eeuwig” of “lang tijdperkdurend”. In 1 Johannes 5:11-13 moet *aionios* vertaald worden als “eeuwig.” Maar is dit ook het geval in Markus 10:17?

“Goede Meester, wat moet ik doen om het eeuwige [aionios] leven te beërven?”

Eeuwig leven, zoals in 1 Johannes 5:11,12, is hier niet in beeld, omdat *eeuwig leven niet beërfd is*. Erfenis komt pas in beeld nadat we een kind van God zijn geworden, een zoon van de erfgenaam. Eeuwig leven is een vrije gave die ontvangen wordt door het evangelie van Gods genade. In Markus 10:17 gaat het over “lang tijdperkdurend leven” en de context laat zien dat dit lange tijdperk het Messiaanse tijdperk is. Het doel van een christen die eeuwig heil bezit, heeft te maken met een erfenis, die in de hemelen is weggelegd en *“gereed ligt om geopenbaard te worden in de laatste tijd”* (1 Petr. 1:5 NBG vert.), namelijk in het Messiaanse tijdperk. In dit opzicht omvat het evangelie het hele panorama van het *aionios* behoud, van het nieuwe leven dat een christen nu bezit (eeuwig leven en te maken heeft met zijn geest), tot een erfenis die weggelegd is in de hemelen om geopenbaard te worden in het Messiaanse tijdperk (lang tijdperkdurend leven). Het sleutelwoord dat het hele panorama van het evangelie omvat, is het woord *behoud*. *Behoud* is veel meer dan eeuwig behoud. De Bijbel spreekt ook over een huidig, voortdurend behoud (1 Kor. 1:18), als een christen groeit in het geestelijk leven van onvolwassenheid naar volwassenheid. Verder is er ook een toekomstig behoud (Hebr. 1:14), dat te maken heeft met de toekomstige erfenis.

Samenvattend, we zien het millennium in zowel het Oude en Nieuwe Testament, in type en antitype. Deze kennis van het profetische woord is voor de christen van groot belang. 2 Petrus 1:19 zegt: *“En wij hebben het profetische woord, dat vast en zeker is, en u doet er goed aan daarop acht te slaan als op een lamp die schijnt in een duistere plaats, totdat de dag aanbreekt en de morgenster opgaat in uw hart.”*

Met millennium is de dag die aanbreekt. Dat is vast en zeker. We moeten we er acht op slaan, want het is een lamp voor ons in deze wereld die steeds duister wordt. Het is een fundament voor de heden en toekomst.

Studievragen

1. Welke namen ken je voor het komende vrede-rijk?
2. Welke uitdrukkingen gebruiken de profeten hiervoor in het Oude Testament?
3. In welk opzicht is 2 Petrus 3:8 een verbindend vers?
4. Waar wijzen de type en antitype op?
5. Vertel wat over het Griekse woord *aionios*.
6. Waarom is 2 Petrus 1:19 zo'n belangrijk vers?
7. Wat sprak je het meeste aan in deze studie?